

21.10.2022

Kunta- ja aluehallinto-osasto

Hyvinvointialuekohtainen korvaus vuonna 2024 (rahoituslain 35 a § muutostarve)

Mahdollisuus kommentoida ehdotusta

Liitteenä oleva hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 35 a §:n muutos on tarkoitus ottaa huomioon marraskuussa 2022 annettavassa hallituksen esityksessä rahoituslain muuttamisesta. Normaalia lausuntokierrosta ei ehditä tältä osin hallituskauden lopun esitysten aikataulusta johtuen enää toteuttamaan.

Ehdotusta on tarkoitus käsitellä sote-neuvottelukunnassa 26.10.2022 ja hyvinvointialueiden talousverkostossa 25.10.2022.

Lisäksi mahdolliset ehdotusta koskevat kysymykset ja kommentit pyydetään toimittamaan viimeistään 31.10.2022 osoitteella kirjaamo.vm@gov.fi, sekä tiedoksi jenni.jaakkola@gov.fi, pasi.leppanen@gov.fi ja eeva.maenpaa@gov.fi.

Minna-Marja Jokinen
Osastopäällikön sijainen, hallitusneuvos

Eeva Mäenpää
Hallitusneuvos

Jakelu Sote-neuvottelukunnan ja hyvinvointialueiden talousverkoston jäsenet, hyvinvointialueet (kirjaamot), STM, SM, VM, THL, Suomen Kuntaliitto

Tiedoksi Sote-ministerityöryhmä, VM/ Juha Majanen, Susanna Huovinen, Jani Pitkäniemi

Muistio 20.10.2022 VM/KAO

Hyvinvointialuekohtainen korvaus vuonna 2024 (rahoituslain 35 a § muutostarve)

Hyvinvointialuekohtainen korvaus vuonna 2024

Hyvinvointialueiden vuoden 2023 laskennallisen valtion rahoituksen perusteena käytetään kuntien vuoden 2022 talousarviotietojen mukaisia sote- ja pelastustoimen kustannuksia. Lisäksi kunkin alueen laskennalliseen rahoitukseen lisätään tai siitä vähennetään siirtymätasaus, joka lasketaan kuntien vuoden 2021 tilinpäätöstietojen ja vuoden 2022 talousarviotietojen perusteella.

Hyvinvointialueiden rahoituslain 34 § mukaan koko maan valtion rahoituksen taso vuodelle 2024 tarkistetaan kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietoja vastaavaksi. Lisäksi rahoituslain 35 a § mukaan hyvinvointialueiden rahoitukseen tehdään vuonna 2024 erillinen kertaluonteinen lisäys tai vähennys, vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella lasketaan hyvinvointialuekohtainen laskennallisen rahoituksen jakautuminen. Lisäksi hyvinvointialuekohtainen siirtymätasaus lasketaan vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Hyvinvointialuekohtainen kertakorvaus lasketaan vuonna 2023 maksetun valtion rahoituksen ja vuoden 2022 tilinpäätöstiedoilla vuodelle 2023 lasketun rahoituksen välisen erotuksen perusteella.

Kertakorvaus tulisi olla mahdollista kirjata jo vuoden 2023 rahoitukseen

Mikäli kuntien vuoden 2022 kustannusten toteutum tiedot ovat huomattavasti talousarviotietoja korkeammat, on mahdollista, että hyvinvointialueet ovat vuonna 2023 alijäämäisiä. Hyvinvointialueesta annetun lain 115 §:n 2 momentin mukaisesti hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Näin ollen vuoden 2023 alijäämän osalta kattamisvelvollisuus koskisi näitä alueita jo vuodesta 2024 alkaen.

Päätös hyvinvointialueiden vuoden 2024 lainanottovaltuuksista tehdään keväällä 2023. Hyvinvointialueen lainanottovaltuuden määrään vaikuttaa muun muassa hyvinvointialueen vuosikate. Mikäli vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella tehtävä korjaus voitaisiin kirjata jo vuodelle 2023, vuoden 2023 vuosikatetta voidaan oikaista korjausta vastaavalla määrällä. Korjaus voitaisiin huomioida jo keväällä 2023 kuntien ennakkolisten tilinpäätöstietojen perusteella ja huomioida siten vuoden 2024 lainanottovaltuuksien päätösten osalta.

Kertakorvauksen maksamiseen vuoden 2023 puolella liittyy ongelmia

Kertakorvauksen maksamista varten tarvitaan lopulliset ja tarkistetut tiedot kuntien vuoden 2022 tilinpäätöksistä. Kuluvana vuonna vuoden 2021

tilinpäätöstietojen saamisessa on ollut ongelmia, ja tietojen täydentämisen aikaa on jatkettu aina lokakuun 2022 loppuun.

Mikäli kertakorvauksen maksatus ajoittuisi vuoden 2023 puolelle, tulisi rahoitus siihen varata lisätalousarvioon. Esimerkiksi vuoden viimeistä lisätalousarviota varten pitäisi maksatuspäätökset tehdä jo käytännössä ennen lokakuun 2023 loppua ja maksu ehtisi tällöin joulukuulle.

Lopullista tilinpäätöskorjauksen suuruutta hyvinvointialueittain tai koko maan tasolla on vielä mahdotonta arvioida syksyllä 2022. On mahdollista, että jonkin alueen osalta tilinpäätöstietojen mukaiset kustannukset ovat talousarviotietoja alhaisemmat. Siten on myös mahdollista, että aluekohtainen korjaus vähentäisi alueen saamaa rahoitusta suhteessa vuonna 2023 alueelle maksettuun valtion rahoitukseen. Jos kertakorvaus voi yhdelläkin alueella olla negatiivinen, estää tämä kertakorvausten maksamisen vuoden 2023 puolella, koska alueella täytyy olla mahdollisuus varautua rahoituksen vähennykseen talousarviossaan. Tällöin aikaisin mahdollinen maksatuksen ajankohta on tammikuussa 2024.

Rahoituslain 35 a §:n 2 momentin mukaan hyvinvointialuekohtaisesta korvauksesta vähennetään mahdollinen alueelle vuoden 2023 aikana maksettu lisärahoitus. Koska lisärahoituspyyntöjä voi tulla milloin tahansa kalenterivuoden aikana, on kertakorvauksen maksatuksen aikataulussa huomioitava myös lisärahoitusten myöntäminen. On kuitenkin mahdollista, että jokin hyvinvointialue tekisi vielä lisärahoituspyynnön marras-joulukuussa 2023. Myös kertakorvauksen maksupäätöksen jälkeen myönnetty lisärahoitus tulisi ottaa huomioon, jotta kaikkia alueita kohdeltaisiin rahoituksen osalta yhdenmukaisesti. Sen sijaan, jos kertakorvaus maksetaan tammikuussa 2024, ovat kaikki vuoden 2023 puolella myönnettävät ja maksettavat lisärahoituspyynnöt jo tiedossa, jolloin ne voidaan ongelmitta huomioida kertakorvauksen maksatuspäätöksissä.

Kertakorvauksen kirjaaminen vuodelle 2023 tulisi em. perustein mahdollistaa. Kirjaamisen kannalta kertakorvauksen maksuajankohdalla ei ole merkitystä, jos kertakorvaus säädetään vuoden 2023 rahoitukseen kuuluvaksi eräksi.

Kertakorvauksen maksatusajankohta olisi tammikuussa 2024.

Muutosehdotus

- Muutetaan rahoituslain 35 a § syksyn rahoituslakiesityksen yhteydessä siten, että siinä mahdollistetaan kertakorvauksen kirjaaminen jo vuoden 2023 rahoitukseen
- Muutetaan kertaerän maksatuksen ajankohdaksi ”tammikuussa 2024”.

Ehdotettu pykälämuutos (muutokset muutosmerkinnöin):

35 a § Hyvinvointialueen vuoden 2023 rahoituksen korjaaminen

Hyvinvointialueen vuoden 2023 rahoitus korjataan maksamalla tammikuussa 2024 erillinen kertaluonteinen lisäys tai tekemällä erillinen kertaluonteinen vähennys, jos hyvinvointialueelle vuonna 2023 myönnetyn valtion rahoituksen euromäärä on 35 §:n 6 momentissa tarkoitetun tarkistuksen perusteella ollut hyvinvointialueen alueen kuntien toteutuneita kustannuksia pienempi tai suurempi. Lisäys tai vähennys lasketaan siten, että hyvinvointialueelle vuonna 2023 myönnettyä valtion rahoitusta verrataan euromäärään, joka hyvinvointialueelle olisi myönnetty valtion rahoituksena, jos laskennassa olisi vuoden 2022 kuntien talousarviotietojen sijasta käytetty vuoden 2022 palvelukohtaisia tilinpäätöstietoja. Lisäys tai vähennys on näin saadun erotuksen suuruisen.

Hyvinvointialueelle vuonna 2023 maksettu lisärahoitus vähennetään kyseiselle hyvinvointialueelle 1 momentin nojalla myönnettävästä vuoden 2023 rahoituksen lisäyksestä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen vuoden 2023 rahoituksen lisäysten yhteismäärä vähennetään hyvinvointialueiden toteutuneista kustannuksista ja rahoituksen vähennysten yhteismäärä lisätään hyvinvointialueiden toteutuneisiin kustannuksiin laskettaessa 10 §:ssä tarkoitettua laskennallisten kustannusten ja toteutuneiden kustannusten erotusta varainhoitovuoden 2025 rahoitukseen.

Föreslagen paragrafändring:

35 a § Korrigering av ett välfärdsområdes finansiering för 2023

Välfärdsområdets finansiering för 2023 korrigeras genom att det i januari 2024 betalas ut ett separat tillägg av engångsnatur eller görs ett separat avdrag av engångsnatur, om beloppet av den statliga finansiering som beviljats välfärdsområdet år 2023 utifrån en justering enligt 35 § 6 mom. har varit mindre eller större än de faktiska kostnaderna för kommunerna i det område som välfärdsområdet omfattar. Tillägget eller avdraget räknas ut så att den statliga finansiering som beviljats välfärdsområdet 2023 jämförs med det belopp som välfärdsområdet skulle ha beviljats i statlig finansiering om man vid beräkningen hade använt de tjänstspecifika bokslutsuppgifterna för 2022 i stället för kommunernas budgetuppgifter för 2022. Tillägget eller avdraget är lika stort som den skillnad som fåtts på detta sätt.

Den tilläggsfinansiering som år 2023 betalats till ett välfärdsområde dras av från det finansieringstillägg för 2023 som beviljas välfärdsområdet med stöd av 1 mom.

Det sammanlagda beloppet av tilläggen till finansieringen för 2023 enligt denna paragraf dras av från välfärdsområdenas faktiska kostnader, och det

sammanlagda beloppet av avdragen från finansieringen läggs till välfärdsområdenas faktiska kostnader vid beräkningen av den skillnad mellan de kalkylerade kostnaderna och de faktiska kostnaderna som avses i 10 § jämfört med finansieringen för finansåret 2025.